

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ¹⁾

z dnia17 lutego.....2012 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego

Na podstawie art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży (Dz. U. Nr 17, poz. 78, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 1999 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. Nr 67, poz. 756, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 1 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zajęcia realizowane są w klasach V i VI szkół podstawowych, w gimnazjach, zasadniczych szkołach zawodowych, liceach ogólnokształcących i w klasach I–III techników, w tym specjalnych, dla dzieci i młodzieży, publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych.”;

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej – oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz. U. Nr 248, poz. 1480).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1995 r. Nr 66, poz. 334, z 1996 r. Nr 139, poz. 646, z 1997 r. Nr 141, poz. 943 i Nr 157, poz. 1040, z 1999 r. Nr 5, poz. 32 oraz z 2001 r. Nr 154, poz. 1792.

³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 845, z 2002 r. Nr 121, poz. 1037 oraz z 2009 r. Nr 131, poz. 1079.

2) § 3 i 3a otrzymują brzmienie:

„§ 3. 1. Na realizację zajęć w szkołach publicznych przeznaczają się w szkolnym planie nauczania, w każdym roku szkolnym, dla uczniów poszczególnych klas, po 14 godzin, w tym po 5 godzin z podziałem na grupy dziewcząt i chłopców.

2. Zajęcia są organizowane w oddziałach albo liczących nie więcej niż 28 uczniów grupach międzyoddziałowych.

§ 3a. Na realizację zajęć w szkołach niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych przeznaczają się liczbę godzin nie mniejszą niż liczba godzin przewidziana w § 3 ust. 1 dla szkół publicznych. Zajęcia te mogą być organizowane zgodnie z § 3 ust. 2.”.

§ 2. 1. Przepisy § 3 i 3a rozporządzenia, o którym mowa w § 1 niniejszego rozporządzenia, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem, stosuje się:

- 1) począwszy od dnia 1 września 2012 r. w klasie I gimnazjum, klasie I szkół ponadgimnazjalnych: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego i technikum, w tym specjalnych, dla dzieci i młodzieży, publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych;
- 2) począwszy od dnia 1 września 2013 r. w klasie V szkoły podstawowej, w tym specjalnej, dla dzieci i młodzieży, publicznej i niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej.

2. W pozostałych klasach szkół, o których mowa w ust. 1, w których realizowane są zajęcia edukacyjne „Wychowanie do życia w rodzinie”, do zakończenia danego etapu edukacyjnego, oraz w liceach profilowanych, do czasu zakończenia kształcenia w tych liceach, stosuje się dotychczasowe przepisy.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2012 r.

**MINISTER
EDUKACJI NARODOWEJ**

Krzysztof Szumilas
Krzysztof Szumilas

Uzasadnienie

Nowelizacja rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 1999 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. Nr 67, poz. 756, z późn. zm.) wiąże się ze zmianami przewidzianymi w nowym rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych, które z dniem 1 września 2012 r. zastąpi dotychczas obowiązujące rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 15, poz. 142, z późn. zm.).

Zgodnie z obecnym stanem prawnym, na realizację zajęć edukacyjnych „Wychowanie do życia w rodzinie” w szkołach publicznych przeznaczają się w szkolnym planie nauczania w każdym roku szkolnym - w ramach godzin do dyspozycji dyrektora szkoły, o których mowa w § 2 ust. 5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych - w każdej klasie po 14 godzin, w tym po 5 godzin z podziałem na grupy dziewcząt i chłopców.

W nowym rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych w § 2 ust. 1 pkt 5 przyjęto, że godziny do dyspozycji dyrektora szkoły będą mogły być przeznaczone wyłącznie na:

- 1) wybrane obowiązkowe zajęcia edukacyjne (zajęcia „Wychowanie do życia w rodzinie” nie należą do tych zajęć);
- 2) na zajęcia realizujące potrzeby i zainteresowania uczniów, z uwzględnieniem art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.).

Zatem, po wejściu w życie powyższego przepisu rozporządzenia w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych, zajęcia edukacyjne „Wychowanie do życia w rodzinie” nie będą mogły być już realizowane z godzin do dyspozycji dyrektora szkoły. W konsekwencji konieczne stało się dokonanie odpowiednich zmian w przepisach rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej

z dnia 12 sierpnia 1999 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego.

Przeznaczając godziny do dyspozycji dyrektora szkoły tylko na wybrane obowiązkowe zajęcia edukacyjne, do których zajęcia „Wychowanie do życia w rodzinie” nie należą, w nowym rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych dokonano jednocześnie zmniejszenia, w większości przypadków, dotychczasowej łącznej liczby godzin przeznaczonych na obowiązkowe zajęcia edukacyjne i godziny do dyspozycji dyrektora szkoły w całym okresie nauczania tak, aby zapewnić organom prowadzącym szkoły pewną „rezerwę” godzin na organizowanie zajęć „Wychowanie do życia w rodzinie”. Powyższe różnice w liczbie godzin obrazuje załączona tabela.

Wymiar godzin przeznaczonych na realizację zajęć „Wychowanie do życia w rodzinie” nie ulega zmianie w stosunku do obecnego wymiaru. Przyjęto, że na realizację tych zajęć w szkołach publicznych przeznaczają się, tak jak dotychczas, w szkolnym planie nauczania w każdym roku szkolnym, dla uczniów poszczególnych klas, po 14 godzin, w tym po 5 godzin z podziałem na grupy dziewcząt i chłopców (nowe brzmienie § 3 ust. 1).

Ponadto, zgodnie z nowym brzmieniem § 3 ust. 2 rozporządzenia przewiduje się, że zajęcia „Wychowanie do życia w rodzinie” mogą być organizowane w oddziałach lub w liczących nie więcej niż 28 uczniów grupach międzyoddziałowych.

Wprowadzenie ww. regulacji ułatwi organizację tych zajęć w szkole w przypadku, gdy liczba uczniów uczęszczających na te zajęcia będzie niewielka. Jest to uzasadnione w szczególności w przypadku realizacji 5 godzin z podziałem na grupy chłopców i dziewcząt w szkołach ponadgimnazjalnych. W oddziałach tych szkół, często populacja chłopców i dziewcząt jest bardzo zróżnicowana - zdarza się bowiem, że w tych oddziałach mamy do czynienia ze znaczącą przewagą albo chłopców albo dziewcząt. W skrajnych przypadkach, np. w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe w oddziale może dochodzić do sytuacji, w których występuje jeden uczeń odmiennej płci w stosunku do pozostałej grupy uczniów tego oddziału.

Tym samym organizowanie zajęć dla niewielkich grup uczniowskich jest bardzo kosztowne.

Jednocześnie wprowadzenie ograniczenia dotyczącego maksymalnej liczby uczniów w grupie międzyoddziałowej (grupa ta nie będzie mogła liczyć więcej niż 28 uczniów) gwarantuje, że nie będą tworzone grupy międzyoddziałowe o dowolnej liczbie uczniów, obejmujące np. wszystkie oddziały danej klasy niezależnie od liczby uczniów uczęszczających na te zajęcia.

Zajęcia edukacyjne „Wychowanie do życia w rodzinie” realizuje się w klasach V i VI szkoły podstawowej, w gimnazjum i w szkołach ponadgimnazjalnych, stąd w pierwszej kolejności zmiany obejmą uczniów rozpoczynających we wrześniu 2012 r. naukę w klasach I gimnazjum, zasadniczych szkół zawodowych, liceów ogólnokształcących i techników, a w kolejnych latach będą wdrażane sukcesywnie do kolejnych klas tych szkół. Ze względu na to, że w szkole podstawowej zajęcia edukacyjne „Wychowanie do życia w rodzinie” są realizowane dopiero w klasie V i VI, proponowana zmiana objmie uczniów klas V dopiero w roku szkolnym 2013/2014. W pozostałych klasach szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, do zakończenia etapu edukacyjnego, zajęcia edukacyjne „Wychowanie do życia w rodzinie” będą realizowane zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami.

Ponadto, w związku z tym, że na mocy ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U nr 205, poz. 1206) z dniem 1 września 2012 r. likwiduje się klasę pierwszą, a w latach następnych kolejne klasy dotychczasowego trzyletniego liceum profilowanego (§ 7 ww. ustawy) w § 1 w ust. 2 rozporządzenia, zawierającego katalog szkół, w których są organizowane zajęcia „Wychowanie do życia w rodzinie” usunięto liceum profilowane.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 i z 2009 r. Nr 42, poz. 397 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622 i Nr 161, poz. 966) projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej (www.men.gov.pl). Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem rozporządzenia w trybie przepisów ww. ustawy.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych, w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 i Dz. U. z 2004 r. Nr 65, poz. 597), w związku z czym nie podlega notyfikacji.

Przedmiot regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Ocena skutków regulacji (OSR)

1. Podmioty, na które oddziałuje regulacja

Rozporządzenie jest adresowane do organów prowadzących szkoły oraz dyrektorów i nauczycieli szkół, a także do pełnoletnich uczniów i rodziców podejmujących decyzję w sprawie uczestnictwa ich dzieci w zajęciach edukacyjnych „Wychowanie do życia w rodzinie”.

2. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia został przekazany do zaopiniowania następującym związkom zawodowym i partnerom społecznym:

1. Chrześcijańskiemu Związkowi Zawodowemu „Solidarność im. Ks. Jerzego Popiełuszki,
2. Zarządowi Głównemu Związku Nauczycielstwa Polskiego,
3. Sekcji Krajowej Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność,
4. Komisji Krajowej Wolnego Związku Zawodowego „Sierpień 80”,
5. Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
6. Zarządowi Krajowego Związku Zawodowego Nauczycieli Średnich Szkół Leśnych w Polsce,
7. Związkowi Zawodowemu Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”,
8. Krajowej Sekcji Oświaty NSZZ ‘Solidarność 80’,
9. Niezależnemu Samorządnemu Związkowi Zawodowemu Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych,
10. Związkowi Zawodowemu „Rada Poradnictwa”,

11. Sekretariatowi Konferencji Episkopatu Polski,
12. Polskiej Radzie Ekumenicznej,
13. Radzie Szkół Katolickich,
14. Społecznemu Towarzystwu Oświatowemu,
15. Krajowemu Forum Oświaty Niepublicznej,
16. Rzecznikowi Praw Dziecka,
17. Krajowemu Porozumieniu Rodziców i Rad Rodziców,
18. Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Kadry Kierowniczej Oświaty,
19. Konfederacji Stowarzyszeń Nauczycielskich,
20. Stowarzyszeniu Dyrektorów Szkół Średnich,
21. Polskiemu Stowarzyszeniu Dyrektorów Szkół,
22. Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność 80”,
23. Forum Związków Zawodowych,
24. Polskiej Izbie Książki.

Żaden podmiot uczestniczący w konsultacjach społecznych nie zgłosił uwag do projektu rozporządzenia.

Ponadto projekt rozporządzenia został przekazany do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego stanowiskiem z dnia 29 czerwca 2011 r. uzgodniła treść rozporządzenia. Komisja Wspólna Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji pozytywnie zaopiniowała treść rozporządzenia pismem z dnia 25 lipca 2011 r.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa oraz dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

Zmiany w tygodniowej liczbie godzin w cyklu kształcenia w szkołach realizujących zajęcia - „Wychowania do życia w rodzinie”

L.p.	Typ szkoły	Dotychczasowa tygodniowa liczba godzin w cyklu kształcenia przeznaczonych na:			Proponowana tygodniowa liczba godzin w cyklu kształcenia przeznaczonych na:			Różnica (8 - 5)	Uwagi	
		obowiązkowe zajęcia edukacyjne	godziny do dyspozycji dyrektora nie wynikające z art. 42 ust. 2 pkt 2 Karty Nauczyciela	zajęcia rewalidacyjne w szkole specjalnej dla uczniów niepełnosprawnych	Razem (2 + 3 + 4)	obowiązkowe zajęcia edukacyjne	zajęcia rewalidacyjne w oddziale specjalnym dla uczniów niepełnosprawnych			Razem (6 + 7)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
SZKOŁY DLA DZIECI I MŁODZIEŻY										
1	Szkoła podstawowa ogólnodostępna	60 + 72	3 + 9	-	144	62 + 79	-	141	-3	
2	Szkoła podstawowa specjalna dla uczniów niepełnospraw.	60 + 73	3 + 12	36 + 37	221	62 + 79	36 + 36	213	-8	
3	Szkoła podstawowa specjalna dla dzieci z upośledzeniem w stopniu umiarkowanym lub znacznym	50 + 73	10 + 0	30 + 30	193	57 + 75	30 + 30	192	-1	
4	Gimnazjum ogólnodostępne	88	3	-	91	90	-	90	-1	
5	Gimnazjum z oddziałami przysposob. do pracy	88	3	-	91	90	-	90	-1	
6	Gimnazjum specjalne dla uczniów niepełnosprawnych	88	3	36	127	90	36	126	-1	
7	Gimnazjum specjalne dla dzieci z upośledzeniem w stopniu umiarkowanym lub znacznym	84	-	30	114	84	30	114	0	
8	Zasadnicza szkoła zawodowa dla uczniów	84	2	-	86	86	-	86	0	
9	Zasadnicza szkoła zawodowa spec. dla uczniów niepełnosprawnych	84	2	30	116	86	30	116	0	
10	Liceum ogólnokształcące ogólnodostępne	88	4	-	92	91	-	91	-1	
11	Lic. ogólnoksz. specjalne dla uczniów niepełnosprawnych	88	4	30	122	91	30	121	-1	
12	Technikum ogólnodostępne	129	5	-	134	133	-	133	-1	
13	Technikum specjalne dla uczniów niepełnosprawnych	129	5	30	164	133	30	163	-1	
14	Trzyletnia szkoła specjalna przysposob. do pracy	89	-	30 + 12	131	89	30 + 12	131	0	
SZKOŁY DLA DOROSŁYCH*										
1	Gimnazjum	46 i 828	5 i 90	-	51 i 918	48 i 864	-	48 i 864	-3 i -54	
3	Liceum ogólnokształcące	46 i 824	2 i 40	-	48 i 864	47 i 846	-	47 i 846	-1 i -18	

* pierwsze z tych liczb dotyczą formy stacjonarnej, a drugie formy zaocznej

Uwaga. Nie zmienia się liczba godzin nauczania w szkołach policealnych dla młodzieży i dla dorosłych.

